Р Е Ш Е Н И Е
№ 41708

гр. София, 27.10.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **Трето отделение 80 състав,** в публично заседание на 01.10.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Виржиния Петрова

при участието на секретаря Цветелина Заркова, като разгледа дело номер **4704** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 25, ал. 5 от Закона за хората с увреждания (ЗХУ), чл. 65, ал. 5 от Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания (ППЗХУ) и чл. 98, ал. 2, изр. второ от АПК.

Образувано е по жалба на Н. Д. А., ЕГН [ЕГН], с адрес: [населено място], [улица], ет. 3, ап. 9, подадена чрез Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ) с вх. № 12612/15.04.2026 г. по описа на Административен съд – София-град, срещу Решение № 22-РД06-0041 от 08.04.2026 г. на директора на Регионална дирекция за социално подпомагане (РДСП) – С.-град, с което е отхвърлена жалбата ѝ по административен ред и е потвърдена Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/565/ФП от 18.03.2026 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) – Л.. С първоначалната заповед на жалбоподателката е отпусната месечна финансова подкрепа по реда на чл. 70, т. 2 от ЗХУ в размер на 15 на сто от линията на бедност – 58,59 евро месечно, за периода от 01.03.2026 г. до 28.02.2029 г.

В жалбата се релевират доводи за незаконосъобразност на оспорения акт поради противоречие с материалноправни разпоредби, съществени нарушения на административнопроизводствените правила, несъответствие с целта на закона и липса на мотиви – основания за оспорване по чл. 146, т. 2, т. 3, т. 4 и т. 5 от АПК. Жалбоподателката оспорва акта в частта относно определената начална дата на отпускане на финансовата подкрепа – 01.03.2026 г. Поддържа, че началната дата следва да бъде определена считано от 11.12.2025 г. (датата на инвалидизиране, определена в

Експертно решение на ТЕЛК № 90393 от 11.02.2026 г.) или евентуално от 01.01.2026 г. (първо число на месеца, следващ промяната в обстоятелствата съгласно чл. 66, ал. 1 от ППЗХУ). Твърди, че подзаконовата разпоредба на чл. 66, ал. 3 от ППЗХУ, обвързваща началната дата с месеца на изготвяне на индивидуалната оценка, противоречи на акта от по-висока степен – ЗХУ, както и на § 6, ал. 2 от ПЗР на ЗХУ, според който правото се поражда от подаването на заявлението-декларация. Навежда оплаквания за нарушение на правото на собственост и легитимните очаквания по смисъла на практиката на ЕСПЧ (делото Stec and Others v. the U. K., жалби № 65731/01 и 65900/01). Поддържа също така, че индивидуалната оценка на потребностите (ИОП) е изготвена „на бюро“, без провеждане на задължително индивидуално събеседване с нея и без реална социална анкета в нарушение на чл. 15 от ППЗХУ и чл. 21, ал. 1 от ЗХУ. Позовава се на получена некоректна електронна кореспонденция от администрацията. В съдебно заседание и в писмени становища поддържа жалбата и претендира присъждане на разноски.

Ответникът – директорът на Регионална дирекция за социално подпомагане – С.-град, чрез процесуалния си представител юрисконсулт К., в открито съдебно заседание оспорва жалбата като неоснователна. Поддържа, че административните актове са правилни и законосъобразни, постановени при стриктно спазване на материалния и процесуалния закон. Излага съображения, че съгласно императивната норма на чл. 66, ал. 3 от ППЗХУ месечната финансова подкрепа се отпуска от 1-во число на месеца, в който е изготвена индивидуалната оценка на потребностите (16.03.2026 г.), поради което началната дата правилно е определена на 01.03.2026 г. Посочва, че индивидуалната оценка е изготвена в рамките на законовия срок по чл. 22, ал. 4 от ЗХУ, а жалбоподателката е била редовно поканена и уведомена за заседанието на специализирания отдел. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на претендирания от жалбоподателката адвокатски хонорар.

Софийска градска прокуратура, редовно призована за съдебното заседание на 01.10.2026 г., не изпраща представител и не ангажира становище по съществото на спора.

Административен съд – София-град, Трето отделение, 80-и състав, като обсъди събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните и извърши цялостна служебна проверка на законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК съгласно изискването на чл. 168, ал. 1 от АПК, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Жалбата е процесуално ДОПУСТИМА. Подадена е от надлежна страна – адресат на неблагоприятен в оспорената му част индивидуален административен акт, с който се засяга правната ѝ сфера, поради което е налице пряк и непосредствен правен интерес от оспорването. Оспорването е упражнено след изчерпване на задължителния административен контрол по реда на чл. 81 – 98 от АПК във връзка с чл. 25, ал. 5 от ЗХУ и чл. 65, ал. 5 от ППЗХУ. Решение № 22-РД06-0041 от 08.04.2026 г. на директора на РДСП – С.-град е връчено чрез ССЕВ на 08.04.2026 г., а жалбата до съда е депозирана на 14.04.2026 г. (входирана в АССГ на 15.04.2026 г. под вх. № 12612), т.е. в рамките на 14-дневния преклузивен срок по чл. 149, ал. 1 от АПК във вр. с чл. 98, ал. 2, изр. второ от АПК.

Жалбоподателката Н. Д. А. е освидетелствана от орган на медицинската експертиза, като с Експертно решение (ЕР) на ТЕЛК Първи състав към МБАЛ „Рахила Ангелова“ АД – [населено място] № 90393 от заседание № 021 от 11.02.2026 г. ѝ е определена 83% (осемдесет и три на сто)

трайно намалена работоспособност (ТНР) за срок от 3 години – до 01.02.2029 г., с водеща диагноза „Последици от мозъчен инфаркт“, като за дата на инвалидизиране е посочена датата 11.12.2025 г. (датата на издаване на медицинското направление за ТЕЛК от ОПЛ), при постановено заключение „без чужда помощ“.

На 24.02.2026 г. жалбоподателката е подала чрез Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ) в Дирекция „Социално подпомагане“ – Л. Заявление-декларация за изготвяне на индивидуална оценка на потребностите по чл. 20, ал. 1 от ЗХУ, заведено с вх. № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/565 от 24.02.2026 г., ведно с приложеното ЕР на ТЕЛК. На същата дата административният орган я е уведомил през ССЕВ за входящия номер и за необходимостта от представяне на попълнен формуляр за самооценка на лице с увреждане (Образец № 2), като ѝ е изпратил нарочно съобщение и я е уведомил за насроченото заседание на специализирания отдел за 16.03.2026 г. След проведена служебна кореспонденция и указания по чл. 15, ал. 5 от ППЗХУ, на 05.03.2026 г. жалбоподателката е представила през ССЕВ попълнен и подписан формуляр за самооценка, в който е заявила потребност от: отпускане на месечна финансова подкрепа, целева помощ за балнеолечение/рехабилитация, ползване на лична помощ и ползване на социални услуги.

На 16.03.2026 г. специализираният отдел по чл. 21, ал. 1 от ЗХУ към ДСП – Л. е провел редовно заседание, на което е разгледал преписката и е изготвил Индивидуална оценка на потребностите със срок на валидност до 01.02.2029 г. В Компонент III от оценката е направено заключение за предоставяне на месечна финансова подкрепа на основание чл. 70, т. 2 от ЗХУ в размер на 15 на сто от линията на бедност за срока на индивидуалната оценка, както и за предоставяне на социални услуги. Относно заявената целева помощ за балнеолечение по чл. 76 от ЗХУ и лична помощ по чл. 8, ал. 1, т. 1 от Закона за личната помощ (ЗЛП) е мотивиран отказ поради липса на нормативни предпоставки (степен на увреждане над 90% и определена чужда помощ).

Въз основа на заключенията в индивидуалната оценка, на 18.03.2026 г. директорът на ДСП – Л. е издал Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/565/ФП, с която на основание чл. 25, ал. 1 от ЗХУ във връзка с чл. 65, ал. 1 и чл. 66 от ППЗХУ на Н. Д. А. е отпусната месечна финансова подкрепа по чл. 70, т. 2 от ЗХУ в размер на 15 на сто от линията на бедност (определена с ПМС № 175 от 03.09.2025 г. в размер на 390,63 евро за 2026 г.), възлизаща на 58,59 евро месечно, считано от 01.03.2026 г. до 28.02.2029 г. Индивидуалната оценка и заповедта са връчени на лицето чрез ССЕВ на 23.03.2026 г.

На 26.03.2026 г. жалбоподателката е оспорила заповедта по административен ред пред директора на РДСП – С.-град (вх. № 22-94Н-00-0977 от 27.03.2026 г.). С Решение № 22-РД06-0041 от 08.04.2026 г. директорът на РДСП – С.-град е отхвърлил жалбата и е потвърдил първоначалната заповед, като е приел, че съгласно чл. 66, ал. 3 от ППЗХУ месечната финансова подкрепа се отпуска от 1-во число на месеца, в който е изготвена индивидуалната оценка (16.03.2026 г.), т.е. правилно от 01.03.2026 г.

При служебната проверка по чл. 168, ал. 1 от АПК съдът намира, че оспореното Решение № 22-РД06-0041 от 08.04.2026 г. и потвърдената с него Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/565/ФП от 18.03.2026 г. са издадени от компетентни административни органи по смисъла на чл. 25, ал. 1 от ЗХУ, чл. 65, ал. 1 от ППЗХУ и чл. 97, ал. 1 от АПК, действали в рамките на териториалната и материалната им компетентност.

Актовете отговарят на изискванията за писмена форма по чл. 59, ал. 2 от АПК и чл. 25, ал. 4 от ЗХУ. Заповедта и потвърждаващото я решение съдържат задължителните законови реквизити – фактическо и правно основание и разпоредителна част. Мотивите на първоначалната заповед се съдържат пряко в изготвената и връчена заедно с нея Индивидуална оценка на потребностите от 16.03.2026 г., която съгласно трайната съдебна практика на ВАС служи като фактическо основание и мотиви за издаване на акта по чл. 25, ал. 1 от ЗХУ (вж. Решение № 6190 от 10.06.2025 г. по к.адм.д. № 1854/2025 г. на ВАС, Шесто отделение; Определение № 2201 от 25.02.2026 г. по ч.адм.д. № 863/2026 г. на ВАС). По-горестоящият административен орган е изложил детайлни и изчерпателни фактически и правни съображения в своето решение, с което е отговорил на всички възражения на жалбоподателката.

При издаването на оспорените актове не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила по смисъла на чл. 146, т. 3 от АПК. Съгласно чл. 22, ал. 4 от ЗХУ индивидуалната оценка на потребностите се изготвя в срок до края на месеца, следващ месеца на подаване на документите по чл. 21, ал. 3 от ЗХУ. Заявлението-декларация е подадено на 24.02.2026 г., а изискуемият формуляр за самооценка е представен след отстраняване на нередовностите на 05.03.2026 г. Следователно крайният срок за изготвяне на ИОП е изтичал на 31.03.2026 г. Оценката е финализирана на 16.03.2026 г., а заповедта е издадена на 18.03.2026 г. (в рамките на 10-дневния срок по чл. 65, ал. 1 от ППЗХУ). Неоснователни са твърденията на жалбоподателката за неспазване на сроковете или за незаконосъобразно бездействие на администрацията.

Неоснователно е възражението за допуснато процесуално нарушение поради непровеждане на лично събеседване и посещение в дома. Съгласно чл. 15, ал. 2 от ППЗХУ посещението в дома при общата процедура по изготвяне на ИОП се извършва само „при необходимост“. Задължително лично посещение в дома и провеждане на интервю по чл. 15, ал. 3 от ППЗХУ е въведено единствено при извършване на оценка за предоставяне на механизма „лична помощ“ по ЗЛП (в този смисъл Решение № 6070 от 03.06.2026 г. по к.адм.д. № 1450/2026 г. на ВАС, Шесто отделение). В случая жалбоподателката категорично не отговаря на условията за лична помощ по чл. 8, ал. 1, т. 1 от ЗЛП, тъй като в ЕР на ТЕЛК ѝ е определена 83% ТНР „без чужда помощ“. За определянето на месечната финансова подкрепа по чл. 70, т. 2 от ЗХУ релевантни са единствено процентът на ТНР и възрастта на лицето, които са безспорно установени от представените официални медицински документи и самооценката. Наред с това жалбоподателката е била официално поканена да присъства на заседанието на специализирания отдел на 16.03.2026 г., от която възможност тя не се е възползвала. Субективните усещания на жалбоподателката относно наименованието на изпратени служебни файлове или тона на служителите нямат характер на административнопроизводствени нарушения и не влияят върху материалната законосъобразност на акта.

Оспорените актове са постановени и в пълно съответствие с материалния закон – чл. 146, т. 4 от АПК:

Спорният по делото въпрос се свежда до законосъобразността на определената начална дата на месечната финансова подкрепа – 01.03.2026 г., като жалбоподателката претендира същата да бъде отпусната ретроактивно от датата на инвалидизиране (11.12.2025 г.) или от първо число на месеца, следващ тази дата (01.01.2026 г.).

Този довод е изцяло неоснователен. Месечната финансова подкрепа по чл. 69, т. 1 във вр. с чл. 70 от ЗХУ е вид социално подпомагане от държавата, чието възникване и реализиране е поставено в зависимост от сложен фактически състав: подаване на заявление-декларация по чл. 21, ал. 3 от ЗХУ, валидно експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК, изготвяне на индивидуална оценка на потребностите по чл. 20 и издаване на нарочна заповед по чл. 25, ал. 1 от ЗХУ. По силата на изричното препращане в чл. 81 от ЗХУ редът за отпускане, изплащане, изменяне, спиране, прекратяване и възобновяване на финансовата подкрепа се определя с Правилника за прилагане на закона.

Разпоредбата на чл. 66, ал. 3 от ППЗХУ императивно и недвусмислено установява, че „месечната финансова подкрепа се отпуска от 1-во число на месеца, в който е изготвена индивидуалната оценка на потребностите“. В разглеждания случай индивидуалната оценка е изготвена на 16.03.2026 г., поради което единствената законосъобразна начална дата за отпускане на помощта е 01.03.2026 г. Както приема ВАС в актуалната си практика (Решение № 12593 от 08.12.2025 г. по к.адм.д. № 4989/2025 г. на ВАС, Шесто отделение), твърденията, че началната дата на финансовата подкрепа по ЗХУ следва да бъде датата на инвалидизиране, посочена в ЕР на ТЕЛК, нямат никаква нормативна опора в действащото законодателство. Датата на инвалидизиране по експертното решение има правно значение за пенсионните осигурителни права по Кодекса за социално осигуряване (чл. 74 и чл. 94 от КСО), но не поражда автоматично право на социално подпомагане по ЗХУ за минало време.

Неоснователно е и позоваването на чл. 66, ал. 1 от ППЗХУ (отпускане от първо число на месеца, следващ промяната на обстоятелствата). Разпоредбата на ал. 1 урежда общия принцип при последващо изменение, спиране, прекратяване или възобновяване на вече отпусната подкрепа при настъпила промяна в обстоятелствата (вж. Решение № 7186 от 26.06.2026 г. по к.адм.д. № 3146/2026 г. на ВАС, Шесто отделение), докато за първоначалното отпускане въз основа на изготвена ИОП приложима е специалната норма на чл. 66, ал. 3 от ППЗХУ. Не е налице колизия между нормативни актове от различна степен, тъй като самият закон (чл. 81 от ЗХУ) изрично е делегирал на Министерския съвет с правилника да регламентира началния момент на отпускане на плащанията. Преходната разпоредба на § 6, ал. 2 от ПЗР на ЗХУ е историческа норма, касаеща заварените правоотношения при влизането на закона в сила през 2019 г., и е неприложима към правоотношения, възникнали през 2026 г.

Не е налице и нарушение на чл. 1 от Протокол № 1 към ЕКПЧ или на практиката по делото Stec and Others. Правото на социална помощ възниква само при изпълнение на установените в националното законодателство предпоставки, които в случая предвиждат пораждане на правото от месеца на изготвяне на индивидуалната оценка, без да е предвидена ретроактивна сила за периоди преди подаване на заявлението и изготвяне на оценката.

Размерът на отпуснатата помощ (15% от линията на бедност, възлизаща на 58,59 евро съгласно чл. 70, т. 2 от ЗХУ и ПМС № 175/03.09.2025 г.) и крайният срок (28.02.2029 г., съответстващ на срока на ТЕЛК решението) са определени точно и правилно. По изложените съображения оспорените актове са изцяло законосъобразни, а жалбата следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

При този изход на спора претенцията на жалбоподателката за присъждане на разноски е неоснователна. Ответникът, представляван от юрисконсулт, е направил своевременно искане за

присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Съгласно чл. 143, ал. 3 от АПК, когато съдът отхвърли оспорването, ответникът има право на разноски, включително на юрисконсултско възнаграждение, определено съгласно чл. 37 от Закона за правната помощ. На основание чл. 143, ал. 3 от АПК във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, с оглед фактическата и правна сложност на делото и осъщественото процесуално представителство в открито съдебно заседание, съдът определя юрисконсултско възнаграждение в размер на 51,13 евро (петдесет и едно евро и тринадесет евроцента), съответстващо на 100,00 лева (в този смисъл Решение № 1946 от 19.02.2026 г. по к.адм.д. № 10784/2025 г. на ВАС, Шесто отделение; Решение № 3853 от 06.04.2026 г. по к.адм.д. № 6911/2025 г. на ВАС). Възражението на жалбоподателката срещу възлагането на юрисконсултско възнаграждение е неоснователно, тъй като отговорността за разноски е обективна и следва изхода на делото по силата на изричната процесуална норма на чл. 143, ал. 3 от АПК.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд – София-град, Трето отделение, 80-и състав,

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Н. Д. А., ЕГН [ЕГН], срещу Решение № 22-РД06-0041 от 08.04.2026 г. на директора на Регионална дирекция за социално подпомагане – С.-град и потвърдената с него Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/565/ФП от 18.03.2026 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – Л., с която по реда на чл. 70, т. 2 от Закона за хората с увреждания на Н. Д. А. е отпусната месечна финансова подкрепа в размер на 58,59 евро месечно, считано от 01.03.2026 г. до 28.02.2029 г.

ОСЪЖДА Н. Д. А., ЕГН [ЕГН], с адрес: [населено място], [улица], ет. 3, ап. 9, да заплати на Регионална дирекция за социално подпомагане – С.-град сумата в размер на **51,13 евро (петдесет и едно евро и тринадесет евроцента)**, представляваща разноски по делото за юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд на Република Б. в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.